

Dosarul nr. 2ra-375/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani – D. Dulghieru,
Instanța de apel: CA Chișinău – N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu,

Î N C H E I E R E

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului,
judecătorul
judecători

Tatiana Vieru,
Iuliana Oprea, Maria Ghervas,

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Valentina Ursu, Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău și Valentina Dobânda,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentina Ursu împotriva Școlii Profesionale nr. 2 mun. Chișinău și Valentinei Dobânda cu privire la încasarea de la pârâți a prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017, prin care s-au respins cererile de apel declarate de Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău, Valentina Dobânda, Valentina Ursu și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2017,

C O N S T A T Ă :

La 02 martie 2016 Valentina Ursu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Școlii Profesionale nr. 2 mun. Chișinău și Valentinei Dobânda, solicitând compensarea în mod solidar de la pârâți a prejudiciului material în mărime de 3396 lei și a prejudiciului moral în mărime de 479 600 lei. (f.d. 4-5). Ulterior, concretizându-și repetat pretențiile, a solicitat compensarea prejudiciului material în mărime de 18 076 lei, a venitului ratat în mărime de 22 475 lei și a prejudiciului moral în mărime de 479 600 lei. (f.d. 59, 90)

În motivarea cererii reclamanta a indicat, că Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, examinând plângerea sa și a tutorului acesteia cu privire la discriminare pe criteriul de dizabilitate în procesul educațional, a constatat că minora Valentina Ursu a fost discriminată pe criteriul de dizabilitate și origine socială de copil orfan în procesul educațional și potrivit deciziei nr. 004 din 22.11.2013 culpabili de discriminare sunt Liceul Profesional nr. 1, reorganizat ulterior în Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău în baza Hotărârii Guvernului nr. 1082 din 30.12.2013 și directorul instituției respective, Valentina Dobânda.

În același context a relatat că potrivit deciziei indicate, reieșind din comportamentul negativ al administrației instituției față de victimă, după raportarea cazului la Consiliu, pârâții au fost recunoscuți culpabili și de comiterea altor două forme de discriminare, ce atentează la demnitatea umană a victimei și anume cele de hărțuire și victimizare.

Decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a fost supusă controlului judiciar, iar prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 11 aprilie 2014, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014, care a devenit irevocabilă, a fost stabilită legalitatea acesteia.

În aceste circumstanțe, Valentina Ursu este îndreptățită să pretindă despăgubirea daunei materiale și morale pentru discriminare în condițiile sus-menționate.

Pe fondul problemei, potrivit constatărilor Consiliului, tratamentul discriminatoriu față de Valentina Ursu a fost manifestat la etapa admiterii la instituția de învățământ respectivă, prin solicitările de supunere examinărilor medicale, refuzul de oferire a unei odăi în cămin, acest comportament continuând pe parcursul întregii perioade de studii, fiind manifestat prin diverse forme și în diverse contexte, în special în procesul didactic, în procesul de acomodare și în procesul de asigurare a securității în cadrul instituției.

Astfel, faptele expuse i-au provocat Valentinei Ursu un șir de emoții negative, trăite în continuu pe întreaga perioadă de studii.

Prin prisma legislației naționale, în raport cu jurisprudența CEDO și cuantumul despăgubirilor acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru prejudiciul moral cauzat în asemenea circumstanțe, consideră ca fiind întemeiată despăgubirea reclamantei pentru paguba morală produsă în mărime de 22 000 euro, echivalentul a 479 600 lei.

A mai menționat că în condițiile în care Valentina Ursu este copil orfan, în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 870 din 28.07.2004, ultima beneficiază de dreptul la protecție socială, care constă din ajutor material anual în mărime de 3000 lei pentru îmbrăcăminte, încălțăminte și inventar moale la începutul anului de studii, indemnizație lunară în mărime de 250 lei pentru materialele didactice, inventar gospodăresc, obiecte de igienă personală și medicamente, ajutor material anual în mărime de 1000 lei la sfârșitul anului de studii, cheltuielile pentru alimentație în mărime de 35 lei pe zi, achitată pe parcursul anului calendaristic, indemnizația lunară pentru elevii care nu primesc burse de studii în mărime de 300 lei, cu excepția vacanței de vară.

A specificat că reclamanta a beneficiat de acest ajutor social din septembrie 2012 până în august 2013, atunci când a fost exmatriculată ilegal, fapt constatat de Consiliu în decizia nr. 004 din 22 noiembrie 2013.

Prin refuzul Școlii Profesionale nr. 2 mun. Chișinău de a fi restabilită la studii reclamantei i-a fost cauzat prejudiciu sub forma venitului ratat pentru anii de studii 2013-2014 în mărime de 22 475 lei.

În legătură cu derularea extrajudiciară a litigiului din speță și anume deplasarea din satul Rîșcova de la domiciliul reclamantei până la Chișinău, fiind însoțită de către curatorul Bobeica Ludmila, a mai solicitat încasarea cheltuielilor de transport.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2017 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Ursu. S-a încasat în mod solidar din contul Școlii Profesionale nr. 2 mun. Chișinău și Valentinei Dobânda în beneficiul Valentinei Ursu prejudiciul moral în mărime de 200 000 lei. În rest, cererea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. (f.d. 183, 191-199, vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017 s-au respins cererile de apel declarate de către Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău și Valentina Dobânda, reprezentați de avocatul Victor Constantinov și Valentina Ursu, reprezentată

de avocatul Ion Schidu. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2017. (f.d. 43, 44-57, vol. II)

Ambele părți au contestat soluțiile instanțelor ierarhic inferioare.

La data de 09 ianuarie 2018 Valentina Ursu a depus recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2017, cu emiterea unei noi soluții, prin care a admite integral cererea. (f.d. 60-71, vol. II)

În motivarea recursului recurenta a invocat că instanțele inferioare, la soluționarea capătului de cerere cu privire la încasarea prejudiciului material și a venitului ratat, au omis să ia în considerație legătura de cauzalitate dintre discriminarea elevei în cadrul procesului educațional și exmatricularea acesteia pentru nereușită, abordând aceste evenimente eronat – ca evenimente absolut separate.

A mai menționat că prin decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității s-au constatat că din partea Școlii Profesionale nr. 2 mun. Chișinău, condusă de directoarea Valentina Dobânda asupra minorei Valentina Ursu s-au aplicat mai multe forme de discriminare, respectiv instanțele inferioare urmau de a încasa în întregime suma prejudiciului moral solicitat în mărime de 479 600 lei, deoarece sunt prezenți factorii necesari și se întrunesc circumstanțele care indică asupra necesității majorării cuantumului despăgubirilor.

La data de 27 februarie 2018 Școala Profesională nr. 2 din Chișinău și Valentina Dobânda, reprezentate de avocatul Victor Constantinov, au depus recurs, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 mai 2017, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a respinge integral cererea. (f.d. 77-78, vol. II)

În motivarea recursului reprezentantul recurenților a invocat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece au fost interpretate eronat normele de drept material.

A mai menționat că la etapa replicilor reprezentantul minorei Valentina Ursu a invocat că ea a avut anumite merite în procesul educațional, iar potrivit informației eliberate de către Școala Profesională or. Criuleni Valentina Ursu și-a făcut studiile în perioada 01.09.2014-01.07.2017 și a primit indemnizație ca elev orfan în mărime de 128 300 lei. Proba în cauză combate concluziile instanțelor inferioare, care în rezultatul aprecierii arbitrare a probelor din dosar și interpretării incorecte a normelor de drept material, au constatat eronat mărimea prejudiciului moral. Astfel, în rezultatul respingerii argumentelor apelanților/pârâților, s-au apreciat arbitrar probele din dosar și s-a constatat incorect nu numai natura, gravitatea și caracterul suferințelor psihice suportate de către Valentina Ursu, dar și durata lor, ajungând greșit la existența faptei suferințelor suportate, inclusiv și la stabilirea recompensei echitabile pentru prejudiciul moral.

La 27 februarie 2018 Școala Profesională nr. 2 din Chișinău și Valentina Dobânda, reprezentate de avocatul Victor Constantinov au depus referință, prin care au solicitat respingerea recursului declarat de către Valentina Ursu ca inadmisibil în temeiul art. 433 CPC. (f.d. 80-81, vol. II)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 09 noiembrie 2017 și expediată în adresa recurenților la data de 13 decembrie 2017, cu scrisoare de însoțire nr. 17824, însă confirmarea recepționării la materialele cauzei nu este. (f.d. 58)

În aceste circumstanțe recursurile înaintate de către Valentina Ursu la data de 09 ianuarie 2018, Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău și Valentina Dobânda la data de 27 februarie 2018 se consideră a fi depuse în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate a recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursurile declarate de către Valentina Ursu, Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău și Valentina Dobânda sunt inadmisibile din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, completul Colegiului atestă, că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Potrivit regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recursuri nu poate constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursurile declarate de către Valentina Ursu, Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău și Valentina Dobânda asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Valentina Ursu, Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău și Valentina Dobânda, inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433, lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Recursurile, declarate de către Valentina Ursu, Școala Profesională nr. 2 mun. Chișinău și Valentina Dobânda, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecători

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea

Maria Ghervas